

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 737. Qualis debeat esse voluntas illa factumque, ut habeat rationem aditionis hæreditatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quest. 735. Quid sit hereditatis petitio.

Resp. Est actio, quâ quis hereditatem vel totam vel partem ejus petit seu vendicat ab eo, qui illum pro hærede aut pro possessore possidet. Calvin. in *Lexic. v. petitio hereditatis*. pro hærede possidere dicitur, qui putat se hæredem esse. *L. 11. ff. de heredit. petit.* pro possessore possidere dicitur, qui aliam possessionis suæ causam reddere nequit, quàm quia possideo. *cit. L. 11. §. seq.* uterque autem petitione hereditatis tenetur, ut Ulpian. *L. 9. ff. eod. de eo autem*, qualiter petitio hereditatis instituenda, vide Gail. *L. 1. obs. 68.*

Quest. 736. Quid sit hereditatis aditio & quotuplex.

I. Resp. Ad primum: aditio hereditatis (quæ & immixtio dicitur, dum in jure hæc duo: adire hereditatem, & immiscere se hereditati sæpe pro eodem sumuntur. ut Hunn. *p. 4. tit. 16. de adit. hered. n. 4.* Sichard. in *rubr. de jur. delib. n. 16.*) est, quâ quis constituitur hæres in actu secundo, adeoque distincta ab acquisitione hereditatis, utpote essentialiter dicens actum hominis, quem acquisitio non includit, dum sui ipso jure statim à morte defuncti evadunt hæredes, non quidem in actu secundo, ad quem requiritur factum hominis; sed solum in actu primo, hæc inquam aditio describi potest, quòd sit actus, quo quis pro hærede se declarat, seu se hereditatem agnoscere & amplecti, adeoque hereditatem sibi delatam & acquisitam supponit. Lauterb. in *ff. de acquir. vel omit. heredit. §. 7.*

2. Resp. Ad secundum: quemadmodum duo sunt modi, quibus aditur hereditas, seu declaratur dicta voluntas, quòd quis se pro hærede habere velit, & de facto hereditatem amplectitur, nimirum vel expresse seu verbis, vel tacite re vel facto, ita aditio dividitur bifariam in expressam & tacitam, verbalem & realem. Lauterb. *l. c. §. 10.* exempla utriusque hujus aditionis plura passim congerunt AA. ac præsertim Menoch. *L. 4. præsump. 100. de quibus quest. seq.*

Quest. 737. Qualis debeat esse voluntas illa factumque, ut habeant rationem aditionis hereditatis.

I. Resp. Primò: voluntas illa primò debet esse certa & specifica; cum ignorantis voluntas sit nulla. ac proinde scire debet illum, de cujus hereditate agitur, esse defunctum. *§. fin. Inst. de hered. qual. & diff. L. 13. §. 1. l. 19. §. 52. ff. de acquir. vel omit. hered.* ita, ut, si de morte incertus sit, etsi ea re ipsa contigerit, aditio sit nulla. Mantic. *de amb. & tac. tit. 9. num. 5.* Tusch. *concl. 184. n. 1.* Muller. in *ff. eod. th. 27. lit. a.* Item hereditatem sibi delatam. *L. 21. §. 2. ff. eod. qualis dicitur*, quando à se ipsa non patitur difficultatem, quò minus adeatur & acquiratur, cui nimirum acquisitioni nec vita testatoris, nec conditio, nec alius propior hæres est impedimento, quin statim adiri vel repudiari possit. Muller. in *ff. eod. th. 10. lit. a.* Item quâ causâ obvenit sibi, an ex testamento, an ab intestato. *cit. §. fin.* ita ut, si de eo dubitetur, vel non constet, aditio sit nulla per *L. 22. ff. de acquir. vel omit.* Muller. *l. c. lit. y.* Lauterb. *l. c. §. 12.* Item modum delationis, purè, an sub conditione delata. *L. 32. ff. eod.* Tusch. *l. c. n. 24.* Muller. *l. c. lit. ß.* Item ut certus sit de conditione testatoris. ita Lauterb. *l. c.* quò ad hæc omnia remittens ad Bardil. *disp. de hered. adit. th. 4.*

R. P. Lewr. *Jur. Can. Lib. III.*

2. Secundò debet esse declarata purè sine adjunctione conditionis & diei. *L. 51. §. 2. ff. de acquir. Mantic. l. c. tit. 11. n. 10.* Masc. *vol. 1. concl. 41. n. 14.* Muller. *l. c. lit. y.* Lauterb. *§. 13.* cum aditio sit actus legitimus, qui per temporis aut conditionis adjunctionem vitatur. *L. 77. ff. de R. j.* quamvis conditionis impletio hoc operetur, ut delata sit hereditas purè; adeoque ut adeundo acquiri possit, & non, ut adita habeatur. Lauterb. *l. c.* cum Masc. *de prob. vol. 1. concl. 43. n. 3.* & ubi hæc declaratio fit verbis, non requiruntur solemnia, sed sufficienti qualiacunque, modò constet ex illis de certa & vera voluntate hereditatem acquirere volentis. v. g. dum dicitur: sum hæres: adeo, amplector, apprehendo hereditatem. vel etiam, si interrogatus, num velit esse hæres, respondet *ua vel quid mi?* Arg. *L. 1. §. 2. de V. O.* Mantic. *l. c. l. 12. tit. 11. num. 2.* Menoch. *cit. præsump. 100. num. 13.* Muller. *l. c. lit. ð.* Idem cum Cravet. *conf. 148. num. 3.* Mant. *n. 10.* Masc. dicens de dicente: saluto te tanquam hæres. Lauterb. *§. 14.* Non tamen sufficere verba futuri temporis. v. g. volo adire hereditatem: eò quòd *Tò volo* cum infinitivo non præsentem voluntatem, sed solum primum voluntatis motum ostendat; nisi tamen ex circumstantiis appareat præsens & perfecta voluntas illius. v. g. si id diceret coram Magistratu, vel testibus, vel tempore deliberandi elapso. Lauterb. Muller. *LL. cit.* uti nec verba dubia v. g. gaudeo, mihi obvenire talem hereditatem. iidem cum Menoch. *l. c. num. 27. §. 29.* De cætero perinde est, si verba proferantur ore, si per scripturam aliàs etiam in validam iidem cum Mantic. *l. c. n. 9* quin & sufficere nutum juxta *l. 93. §. 1. ff. de acquir. vel omit.*

3. Tertiò voluntas debet esse libera; cum extraneus invito hereditatem licet lucrosam adire non compellatur. *L. 16. c. de jur. delib. & ibi.* Brunem. & Sichard. *num. 16.* Lauterb. *§. 11.* exceptionem dari dicens. *§. 3. Inst. de fideicom. hered.* quin & addit, si vi metue impulsus adierit, aditionem propterea non esse nullam, sed ipso jure valere juxta *L. 21. §. fin. ff. quod vi metusve caus. §. L. 85. ff. de acquir.* quamvis in hoc casu edito Prætoris detur restitutio in integrum, & abstinere possit per *cit. L. 21. §. 2.* non obstante. *L. 6. §. fin. ff. eod.* ubi de voluntate fallace & simulata, quæ nulla est.

4. Resp. Secundò: ut factum sit sufficiens interpres latentis animi gerendi se pro hærede, adeoque verè rationem tacitæ aditionis habeat, in genere tale esse debet, quod non nisi hæredi quâ tali competit, siue quod à tali persona sine nomine & jure hæredis circa bona defuncti exerceri non potest. *L. 20. §. 1. §. seq. ff. de acquir. vel omit. hered.* Menoch. *l. c. num. 1. §. 2.* Mantic. *l. c. L. 12. tit. 12. num. 7.* Muller. *l. c. th. 28. lit. ß.* Lauterb. *l. c. §. 15.* ex hujusmodi enim factis ista hæredis voluntas rectè præsumitur, nisi circumstantiæ contrariæ hanc præsumptionem impediunt; cum hæc præsumptio sit juris tantum, & non etiam de jure; adeoque probationem in contrarium admittat. Lauterb. *l. c.* cum Carpz. *7. F. p. 2. c. 14. d. 20. §. seq.* Talia autem facta sunt distractio rerum hereditariarum. Menoch. *l. c. præsump. 101. n. 13.* Mant. *l. c. n. 9.* Muller. Lauterb. *ll. cit.* juxta *§. fin. Inst. de hered. qual.* nisi essent, quæ servando servari non possent, aut quæ aliàs ei obligata essent, ut Muller. *l. c. lit. ç.* aut eorundem locatio, nisi fortè ad hoc petita licentia à Magistratu, ut Muller. *lit. n.* Item eorum divisio cum cohærede. divisio de iis facta in

testamento vel codicillis. Solutio legatorum reli-
ctorum à testatore, uti & aris alieni. cessio hære-
ditatis, transactio cum legatariis & creditoribus;
uti & compromissum defuper factum, cultura præ-
diorum &c. quorum singula textibus Juris & citatis
pro iisdem AA. stabilita vide apud Muller. *l. c. lit. y. & s.* E contra si facta sint talia, quæ tam hære-
dibus quàm aliis competunt, vel quæ alio quàm hæ-
redis nomine, aliove animo & intentione, quàm ad-
eundi hæreditatem ab hærede fieri possunt, statim ab
initio dictam præsumptionem excludunt. Sichard.
ad L. potuit. c. de jure deliber. num. 15. Mantic. *l. c.*
num. 7. Muller. *l. c. lit. s.* Lauterb. §. 15. Talia sunt
sepelire defunctum, expensas in infirmitate & pro
sepultura illius erogatas solvere, alimenta familiæ
testatoris subministrare, domum illius & bona mo-
bilia, ne perdantur, custodire aut reficere, aliæque
similia pietatis & amicitie testimonia edere. *l. 20. §.*
1. ff. de acquir. aliisque textibus quos citat Lauterb.
Surd. *de aliment. tit. 1. q. 44. n. 38.* Barti. *l. 11. tit. 3.*
num. 2. Muller. *l. c.* ubi etiam stabiliendo singula
citatis LL. & authoribus inter tales actus numerat
erogationem eleemosynarum, quas pro loci consue-
tudine facit filius pro cohonestandis exequiis sui pa-
tris. Item transactionem quam facit super morte
parentis accipiendo, pecuniam ab homicida; quia
id facit non ut hæres, sed ut pius filius, cujus est vin-
dicare mortem patris. Item petitionem, quæ petit
rationes & instrumenta sibi exhiberi, quibus le in-
struat de juribus hæreditatis. Item si hæres institutus
vel ab intestato vocatus conficit inventarium bono-
rum hæreditatis. Item si conditionem implet, sub
qua institutus est hæres. Qualiter verò protestatio
aperta præcedens aut concomitans actus aliis habi-
tos pro aditione impediatur præsumptionem aditæ hæ-
reditatis, vide apud Muller. *l. c. lit. i.*

**Quæst. 738. Quinam hæreditatem ad-
ire possint vel non possint?**

1. Resp. primò: soli eam adire possunt, qui habent
testamenti factionem passivam, sive cum qui-
bus est testamenti factio. §. 4. *Inst. de hered. qual.*
non solum tempore aditionis, sed etiam testamenti
conditi & mortis testatoris. Lauterb. *in ff. de ac-
quir.* §. 16. per *l. 49. ff. de hered. instit.* ac ita exclu-
duntur per hoc, qui hæres non sunt, v. g. legatarii,
fideicommissarii particulares.

2. Secundò soli, qui voluntatem suam de adeunda
hæreditate verbis vel factis declarare possunt, per
quòd excluduntur furiosi & mente capti, & usu rati-
onis carentes, puta infantes; quia nulla est eorum
voluntas. nihilominus tamen licet furiosi voluntas
suppleri nequeat juxta juris regulam. *l. 90. pr. ff. de
acquir.* ex æquitate tamen receptum esse, ut si infans
sit in potestate patris, pater, si sui juris est, tutor ejus
pro eo adire possit hæreditatem. *l. 18. §. 2. c. de jur.
delib.* cum nisi ita constitutum esset, nulla hæreditas
infanti acquiri posset, tradit Muller. *l. c. th. 2. y. lit. d.*
Sic quoque curator furiosi delatam ei hæreditatem e-
jus nomine adeundo posse acquirere per *l. 3. §. 3. c.
de curat. furiosi*, sub conditione tamen subsequatæ
ab ipso, furore cessante, ratihabitionis. Unde etiam
cit. l. §. 7. & seq. ad sanam mentem redeunti per-
mittatur aditam à curatore hæreditatem repudiare
asserit Lauterb. §. 17. si verò in furore decedens vo-
luntatem suam super facta aditione non declaravit,
hæreditas ad furiosi hæredes non transmittatur, sed
deferatur hæredibus illis, ad quos non extante fu-
rioso perventura fuisset; nimirum vel ad substitutum,

si est, vel ad hæredes defuncti ab intestato proximo-
res tempore mortis illius. ita Lauterb. *l. c.* per *cit.*
l. 3. §. 8. ubi tamen §. 2. ut Item cum Berlich. *decif.*
147. num. 19. excipitur hæreditas paterna, quæ et-
iam ad furiosi in tali statu defuncti hæredes transmi-
tatur. Idem est de infante, qui ob defectum vo-
luntatis comparatur furioso per §. 9. *Inst. de inutil.
stipul.* cujus nomine ex æquitate adire potest hæredi-
tatem ejus pater juxta paulò ante dicta.

3. Tertiò soli, qui se obligare possunt; cum hæ-
reditatem adiens succedat in omne jus defuncti
tam activum quàm passivum; estque hæc aditio mo-
dus obligationes in defuncto radicatæ transferendi
in se, & novas respectu legatariorum constituendi.
Lauterb. §. 18. Hinc ex hoc capite excluduntur
non solum furiosi & infantes, sed etiam pupilli in-
fantia, id est, septem annis majores, utpote, etiam
dum sui juris sunt, & hæreditas lucrosa, autoritate
tutoris in hac aditione opus habent. *l. 11. ff. de auth.
tutor. l. 5. c. de rep. heredit. l. 18. §. 4. c. de jur. delib.*
in paterna autem potestate constituti consensu patro-
terno; tutore & patre destituti, autoritate Præto-
ris; & pupilli infantia majores impuberes tamen,
Magistratus decreto. *cit. l. 18. §. fin.* sine pupilli au-
tem infantia majoris scientia & consensu tutor ad-
ire nequit; cum is hæreditatem adeat, cui ea delata
est. *l. 5. c. de jur. delib.* Brunem. *ibid.* Faber. *in cod.
l. 6. tit. 12. def. 11.* Muller. *in ff. de acquir. th. 25.
lit. b.* & hæc de jure communi, dum in locis quibus-
dam talis pupillus adire potest sine autoritate tuto-
ris, & tutor nomine pupilli eo ignorante, teste Lau-
terb. *l. c.* Muller. *l. c. lit. y.* dicens teste experientia
sic fieri. Quod dictum de talibus pupillis, idem di-
cendum de minoribus habentibus curatorem, utpo-
te quibus quoque bonorum administratio, & conse-
quenter potestas sese obligandi sine consensu curato-
ris adempta est. Arg. *l. 3. c. de integr. res. l. 1.*
item idem dicendum de prodigis. *l. 6. ff. de V. O. l. 3.
& 12. ff. de curat. furios.* Lauterb. *l. c.* reliqui verò
usu rationis & potestate sese obligandi pollentes,
quibus delata hæreditas, eam liberè adire possunt,
etiam si sint muti simulque surdi. §. *fin. Inst. de hered.
qual.* & inter hos etiam filii familias, etiam dissen-
tiente patre jure novo, ita etiam, ut nec usus fru-
ctus, nec jus ullum ad patrem redundet. *l. fin. c. de
hered. qual.* si autem filius iustus à patre, eam adire
recuset, pater potest eum adire, & pleno jure cum
omni commodo & incommodo habere, ac si ipse
ab initio institutus fuisset. Muller. *in ff. de acquir.
th. 26. lit. §. a.* Lauterb. *cit. §. 18. in fine.* Et quod si
plures hæredes in certis rebus aut partibus instituti
hæreditatem adierint, actiones in singulos pro hæ-
reditatis portionibus transeunt. *l. 1. c. si cert. pet.*
Lauterb. §. 19. quem vide. De cætero & hi adeun-
do acquirere nequeunt hæreditatem per procurato-
rem generalem, ut contra Duarenum & Fachin.
l. 6. contro. c. 96. tanquam verius & communi DD.
calculo probatum defendit Muller. *l. c.* & Lauterb.
§. 20. ex ea ratione, quòd, ut paulò ante dictum
de tutoribus & curatoribus, nemo adire & adeun-
do acquirere possit hæreditatem, nisi cui ea dela-
ta; quodque aditio hæc sit res maximi momenti;
cum ex inde hæres obligetur ad omne æs alienum
solvendum, aliasque graves obligationes subeat,
ad quæ generale mandatum non sufficiat. Dum au-
tem hæres dat speciale mandatum suo nomine ade-
undi hæreditatem, eo ipso jam agnoscit hæredita-
tem, adeoque eam adire censetur, ita ut alia ac-
quisitione opus non sit; cum nihil intersit, quo-
modo